

วารสาร โภชวิวัฒน์ 2550: การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการผลิตข้าวโดยวิธีปลูกแบบลุ่มตอซังของเกษตรกร ในจังหวัดนครนายก ปีเพาะปลูก 2548/49 ปรินญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ปรธานกรรการที่ปรึกษา: อาจารย์เอื้อ ศิริจินดา, วท.ม. 89 หน้า

วัตถุประสงค์หลักในการศึกษา เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกรที่ทำนาแบบหว่านน้ำตมและลุ่มตอซัง เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนของเกษตรกรที่ปลูกข้าวแบบหว่านน้ำตมและลุ่มตอซัง ศึกษาสมการการผลิต ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์การใช้ปัจจัยการผลิตและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกข้าวแบบลุ่มตอซัง โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตัวอย่างในจังหวัดนครนายก จำนวน 60 ราย กลุ่มตัวอย่างละ 30 ราย ในปีเพาะปลูก 2548/49

ผลการศึกษาด้านต้นทุน ผลตอบแทน และรายได้ พบว่า เกษตรกรที่ทำนาแบบลุ่มตอซัง มีกำไรและผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมด มากกว่าเกษตรกรที่ทำนาแบบหว่านน้ำตม โดยต้นทุนที่เป็นเงินสดของเกษตรกรตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นค่าซื้อปุ๋ยเคมี ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานครอบครัว โดยเกษตรกรที่ทำนาแบบหว่านน้ำตม มีต้นทุนทั้งหมด 3,324.98 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด 2,169.06 บาทต่อไร่ และเกษตรกรที่ทำนาแบบลุ่มตอซัง มีต้นทุนทั้งหมด 2,835.95 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด 2,412.69 บาทต่อไร่ สำหรับการวิเคราะห์สมการการผลิตข้าวแบบหว่านน้ำตมและแบบลุ่มตอซัง โดยใช้สมการการผลิตแบบ Cobb-Douglas แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตข้าวกับปัจจัยการผลิต โดยสมการการผลิตข้าวแบบหว่านน้ำตมและลุ่มตอซัง นำมาใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตข้าวได้ร้อยละ 73.30 และ 78.32 ตามลำดับ และผลการศึกษาโดยใช้แบบจำลองโลจิก พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำนาแบบลุ่มตอซังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของหัวหน้าครัวเรือน รายได้จากพืชหลักคือข้าว ค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมี ขนาดที่ดินที่ใช้ทำนา

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า การทำนาแบบลุ่มตอซังสามารถลดการใช้ปัจจัยเมล็ดพันธุ์และสารเคมีในการผลิต ทำให้มีผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์สูงขึ้น ซึ่งในขณะเดียวกันการขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตรเนื่องจากการขยายตัวของเมือง จึงควรส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่อื่นทำการปลูกข้าวแบบลุ่มตอซัง หากมีเงื่อนไขเหมาะสม

